

Підсумки роботи Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса за 9 місяців 2023 року

Колектив Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса по підсумках діяльності за 9 місяців 2023 року забезпечив виконання затверджених Держводагентством України заходів щодо підготовки водогосподарського комплексу до роботи у 2023 році.

Водогосподарським комплексом Закарпатської області впродовж звітного періоду на виконання основних функцій використано кошти в сумі 88785,0 тис. гривень:

- в рамках державної програми 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» - 69353,0 тис. грн., з них за рахунок загального фонду – 66210,5 тис. грн. (профінансовано 100% до ліміту) та за рахунок спеціального фонду – 3142,5 тис. гривень;

- в рамках впровадження проєктів міжнародної технічної допомоги – 12697,3 тис. гривень;

- в рамках регіональних програм на природоохоронні заходи по отриманій субвенції з місцевого бюджету державному – 6734,7 тис. гривень.

Протягом звітного періоду БУВР Тиси забезпечило виконання ремонтно-доглядових робіт на державних водогосподарських об'єктах відповідно до запланованих заходів.

Виконано поточний ремонт за рахунок загального та спеціального фондів на суму 385,0 тис. гривень.

За 9 місяців 2023 року виконано наступні ремонтно-доглядові роботи:

- вирубано 359,0 км чагарнику на каналах та дамбах;
- встановлено 452 шт. кілометрових і пікетажних стовпчиків, інформаційних та водоохоронних знаків;
- побілено та пофарбовано 678 шт. конструкцій ГТС;
- проведено 10350 замірів на спостережній мережі.

Гідрологічна ситуація у басейні р. Тиса контролюється в постійному режимі за допомогою АІВС «Тиса» та оперативних даних відомчих водомірних постів (на насосних станціях, шлюзах, водовипусках водосховищ).

На виконання наказу Держводагентства України від 28.12.2022 року № 150 «Про пропуск льодоходу, повені та паводків у 2023 році» БУВР Тиси було виконано ряд заходів, зокрема відкориговані карти-схеми зон можливого затоплення; складено перелік можливих місць заторів льоду; визначено персональний склад та підготовлені до роботи відомчі аварійні бригади, техніка і автотранспорт, пересувне насосно-силове обладнання.

За звітний період працювало від 4 до 15 стаціонарних насосних станцій. Станом на 01.10.2023р. перекачано 39,1 млн. м³ паводкового стоку, з яких майже 90% - у I кварталі.

Всього за 9 місяців 2023 року з метою забезпечення функціонування державних водогосподарських об'єктів БУВР Тиси використано 1103,2

тис.кВт.год. електроенергії, у тому числі 953,1 тис. кВт. год. спожито насосними станціями, з них на перекачку паводкових вод 701,6 тис. кВт. годин.

Протягом 9-ти місяців 2023 року в аварійно-відновлювальних та ремонтно-експлуатаційних роботах були задіяні механізми, якими виконано 79,4 тис.м³ земляних робіт та надані послуги автотракторною технікою на суму 1695,4 тис. гривень.

БУВР Тиси з врахуванням міжрайонних управлінь водного господарства за 9 місяців 2023 р. на спеціальні рахунки надійшло коштів в сумі 3142,5 тис. грн., у тому числі надходження коштів від надання наступних платних послуг:

- обстеження господарських об'єктів та обладнання з наданням рекомендацій щодо розроблення заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу гідрологічних явищ на стан водних об'єктів – 52,4 тис. грн.;

- підготовка та видача юридичним і фізичним особам в установленому порядку технічних умов на проведення інженерних робіт на землях водного фонду та об'єктах водогосподарського комплексу – 2,3 тис. грн.;

- видача розрахунків та рекомендацій з питань визначення ступеня впливу на водні об'єкти проєктованих споруд – 45,2 тис. грн.;

- відбір проб ґрунтів, мулу і донних відкладень, поверхневих, підземних, зворотних і стічних вод, вимірювання показників їх якості, визначення властивостей ґрунтів та сировини природного походження (пісок, глина, щебінь та гравій), що використовується для виготовлення будівельних матеріалів і керамічних виробів, вмісту в них радіонуклідів і солей важких металів – 483,6 тис. грн.;

- інженерні, гідрогеологічні, еколого-геологічні вишукування, проведення проєктних та топографо-геодезичних робіт, складання проєктно-кошторисної документації на будівництво, реконструкцію зрошувальних і осушувальних систем, водойм, протиерозійних споруд, проведення ремонтних, протиповеневих, культуртехнічних, планувальних робіт – 234,2 тис. грн.;

- буріння свердловин, тампонажна та санітарна обробка свердловин, вапнування і гіпсування ґрунтів, будівництво ставків та водойм, гідротехнічних і протиповеневих споруд, проведення днопоглиблювальних та піскострумінних робіт – 1130,6 тис. грн.;

- послуги з виконання функцій служби замовника та генерального підрядника у сфері будівництва водогосподарських та інших об'єктів відповідно до законодавства – 7,2 тис. грн.;

- послуги, пов'язані з ремонтом насосно-силового устаткування, машин і механізмів, виконанням робіт ремонтно-механічними, деревообробними майстернями та електротехнічними цехами і електролабораторіями, з використанням транспортних засобів та засобів зв'язку, які перебувають на балансі водогосподарських установ та організацій – 419,6 тис. грн.;

- послуги, пов'язані з виконанням земляних робіт – 566,1 тис. грн.;

- оренда майна – 201,2 тис. грн.;

Кошти спеціального фонду протягом звітнього періоду 2023 року в сумі 1339,7 тис. грн. були направлені на покриття дефіциту бюджетних видатків.

Над виконанням заходів державної програми «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» за 9 місяців 2023 року фактично працювали 508 чоловік.

Протягом 9-ти місяців 2023 року водогосподарськими організаціями Закарпатської області перераховано до державного бюджету 1018,4 тис. грн. та до місцевого - 9143,7 тис. гривень.

Станом на 01.10.2023 року дебіторська заборгованість склала 20,9 тис. грн., а кредиторська – 4,9 тис. гривень.

З метою запобігання затоплення сіл, пошкоджених грудневим паводком 2022 року, БУВР Тиси отримало субвенцію з місцевого бюджету державному в сумі 6,7 млн. грн., з них станом на 01.10.2023 року виконані роботи по об'єктах в сумі 3,7 млн. грн., а саме:

- «Поточний ремонт правобережної дамби р.Ріка в с.Липча Хустська ТГ Хустського району Закарпатської області»;

- «Поточний ремонт лівобережної дамби р.Теребля в смт Буштино Буштинська ТГ Тячівського району Закарпатської області».

На сьогоднішній день, продовжуються роботи по об'єкту «Поточний ремонт лівобережної дамби р. Тересва в с. Криве Тересвянської ТГ Тячівського району Закарпатської області».

Додатково МУВГ організовано виконання робіт на р.Шопурка в смт.Великий Бичків, р.Тересва в с.Калини, с.Терново, с.Нересниця, с.Бедевля, р.Теребля в с. Руське Поле, р.Боржава с.В.Ком'яти.

Розпорядженням Закарпатської ОВА від 19.09.2023 р. № 829 «Про перелік природоохоронних заходів (об'єктів) та обсяги їх фінансування для реалізації у 2023 році Програми охорони навколишнього природного середовища Закарпатської області на 2021-2023 роки» економію, що виникла внаслідок проведених торгів по субвенції перерозподілено на впровадження заходів по об'єктах, орієнтовна вартість яких становить 671 тис. грн., а саме:

- «Встановлення (монтаж, налаштування) комплектів автоматизованих метеорологічних станцій та метеобладнання для стаціонарних спостережних постів протипаводкової системи «АІВС Тиса» - 12 комплектів»;

- «Поточний ремонт Атомно-абсорбційного спектрофотометра «ContrAA 300» для проведення аналізів лабораторією БУВР Тиси».

Протягом звітнього періоду 2023 року БУВР Тиси згідно з регламентами міжнародного співробітництва забезпечувало взаємне інформування сусідніх країн щодо водогосподарської, гідрометеорологічної ситуації та стану водних об'єктів. У рамках реалізації двосторонніх Міжурядових Угод проведено 3 зустрічі: українсько-словацької робочої групи технічних експертів з протипаводкового захисту Українсько-Словацької Комісії з питань прикордонних вод на території обох країн, українсько-угорської робочої групи з питань охорони якості води на території України. За результатами зустрічей складені відповідні протоколи.

БУВР Тиси продовжувало впроваджувати заплановані заходи по чотирьох грантових контрактах - проєктах міжнародної технічної допомоги (МТД), з яких у двох є головним бенефіціаром і у двох – партнером. Завдяки проєкту *«Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами, спрямованими на запобігання паводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур»* виконані роботи з реконструкції на довжині 9,5 км лівобережної дамби р. Тиса та з влаштування берегоукріплення протяжністю 703 м у Берегівському районі. Продовжується будівництво будинку відомчої садиби руслового ремонтера (Протипаводковий центр) в с. Тисобикень, який буде використовуватись, для швидкого реагування та прийняття рішень під час проходження паводків у Берегівському районі.

В рамках проєкту *«Створення транскордонної мережі моніторингу якості води в басейні Верхньої Тиси з подальшим розвитком і модернізацією спільної угорсько-української гідрографічної телеметричної системи»* закуплені камери для створення системи онлайн відеоспостереження якості води на базі автоматизованих вимірювальних станцій (АІВС) «Тячів», «Ужгород» та «Ділове» (3 комплекти) на суму 625,67 тис. грн. Укладені договори на придбання іншого обладнання, а також на облаштування кризового центру. Планується відновити будівельні роботи по об'єкту «Реконструкція та розширення існуючої мережі споруд для проведення гідрометеорологічних спостережень на річках та інших водних об'єктах (АІВС-Тиса-2) (1 черга будівництва).

У рамках проєкту *«Спільні заходи з попередження природних катастроф у транскордонному басейні р. Уж»* здійснено моделювання та картування загроз і ризиків в басейні р. Уж згідно з «Методикою розроблення карт загроз і ризиків затоплення», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28.02.2018 року № 153 з врахуванням кращих практик та досвіду Угорщини та Словаччини. Ця робота затверджена на засіданні міжвідомчої робочої групи із запровадження планів управління ризиками затоплення. Також розроблено проєкт будівництва регулюючої споруди на р.Уж, в м.Ужгород (район Боздоського парку), Закарпатської області, створено геопортал, проведено дослідження з біорізноманіття гідробіонтів р.Уж з метою визначення потенційного впливу запланованих гідротехнічних споруд на екологічний стан в межах м.Ужгород, розроблено План управління ризиками затоплення для території басейну річки Уж в межах міста Ужгород. У рамках проєкту завершено всі заходи.

Також Берегівське МУВГ є партнером Проєкту *«Комплексна стратегія управління паводками в басейні Верхньої Тиси»*, в рамках якого придбано експлуатаційну техніку, проведено дослідження ґрунтів в тілі дамби, проведено роботи з очистки правобережної дамби річки Тиса від чагарнику. Планується придбати малу механізовану техніку та обладнання для трактора.

Впровадження проєктів МТД дає хороші можливості у розвитку водного господарства, тому БУВР Тиси планує і надалі брати участь наступному програмному циклі Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 з метою отримання грантів ЄС.

З метою виконання проміжного контролю та забезпечення своєчасної підготовки плану управління річковим суббасейном річки Тиса відповідно до розроблених планів-графіків, затверджених наказом Міндовкілля від 27 листопада 2020 року № 313 (із змінами), враховуючи набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС та відповідно до п. 10 «Порядку розроблення плану управління річковим басейном», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 року № 336, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса 01.10.2023р. надало Держводагентству України узагальнену програму заходів, що передбачена розділом 8 структури ПУРСБ згідно із встановленим форматом та довідкову інформацію згідно із додатком.

На даний час спеціалістами відділу ведення водного кадастру та моніторингу вод, водних відносин та басейнової взаємодії Басейнового управління водних ресурсів річки Тиси проводиться аналіз та узагальнення матеріалів щодо підготовки розділів 1,2,3,5 та 8 ПУРСБ Тиси.

Станом на 01.10.2023 року до місцевих та районних бюджетів надходження коштів за надані в оренду водні об'єкти становлять 84,04 тис. гривень.

За даними ДФС у Закарпатській області за 2022 р. надходження плати за спеціальне використання водних ресурсів склало 16101,0 тис. грн. (за 2021 рік - 16400,0 тис. грн.).

Станом на 01.10.2023 року розглянуто та надано сектору Держводагентства у Чернівецькій області (згідно наказу ДВА №26 від 13.02.23) 53 пропозиції щодо отримання дозволу на спеціальне водокористування.

Працівниками БУВР Тиси та міжрайонних управлінь водного господарства в рамках місцевих та загальнодержавних ініціатив проведено ряд заходів з благоустрою території області. Загалом, очищено, відновлено та впорядковано 15 питних природних джерел.

З початку 2023 року працівниками БУВР Тиси та міжрайонних управлінь водного господарства ліквідовано 18 несанкціонованих сміттєзвалищ, вивезено 114,2 м³ сміття.

Окремими суб'єктами господарювання виконано роботи, пов'язані з покращенням стану водних ресурсів у басейні річки Тиси на суму 129694,7 тис. гривень. Зокрема, це такі види робіт як заміна магістральних трубопроводів, реконструкція водопровідних мереж тощо.

На державному обліку за формою 2-ТП (водгосп) нараховується 395 підприємств і організацій.

Програма моніторингу довкілля у частині контролю якості поверхневих вод за гідрохімічними показниками по Закарпатській області за 9 місяців 2023 року виконана. Відібрано 99 проб поверхневих вод та зроблено 2646 вимірювань фізико-хімічних показників якості поверхневих вод басейну Тиси.

На виконання Програми державного моніторингу вод відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод», наказу Державного агентства водних ресурсів України від 25.01.2023 № 18 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод» відібрано 405

проб масивів поверхневих вод та передано у лабораторію моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР на виконання вимірювань вмісту пріоритетних забруднюючих речовин, затверджених наказом Міндовкілля від 17.01.2023 року № 27.

Надходження коштів до спеціального фонду за виконання аналізів вод з підприємств-водокористувачів склали 483,6 тис. грн., при цьому відібрано 215 проби та виконано 3870 вимірювань.

У звітному періоді водогосподарські організації спрацювали без випадків виробничого травматизму, пожеж та ДТП.

З метою забезпечення стабільної роботи водогосподарсько-меліоративного комплексу та виконання державних функцій і завдань у IV кварталі 2023 року необхідно:

1. Забезпечити безумовне виконання планових показників у частині власних надходжень, в тому числі з використанням автотранспортних засобів, машин і механізмів.

2. Продовжити активну співпрацю з територіальними громадами області щодо залучення коштів, направлених на виконання заходів пов'язаних з функціональними повноваженнями управлінь та розвитку водного господарства.

3. Продовжити виконання заходів з підготовки до роботи в осінньо-зимовий період 2023-2024 роки, відповідно до наказу Держводагентства України від 27.06.2023 року №77 «Про забезпечення підготовки водогосподарського комплексу до сталого функціонування в осінньо-зимовий період 2023-2024 років».

4. Забезпечити виконання Плану заходів стосовно економного використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану відповідно до наказу Держводагентства України від 26.07.2023 року № 93 «Про економне використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану».

5. Завершити підготовку розділів проекту ПУРСБ Тиси.